

7. april 2016

J.nr.

Arbejdsmarkedskontor Øst
BDK

Bilag til samarbejdsaftale

I ”Samarbejdsaftale mellem Vækstforum Hovedstaden og Det regionale Arbejdsmarkedsråd for Hovedstaden 2016 – 2018, af [underskriftdato] 2016” er aftalt, at initiativer som følge af samarbejdsaftalen især skal have fokus på at opnå følgende to mål:

1. Virksomhederne skal have den arbejdskraft, de har brug for, og antallet af faglærte skal øges.
2. Flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet, herunder nyankomne flygtninge, skal tættere på job eller uddannelse.

I dette bilag præciseres mål og delmål samt forskellige aktiviteter, der understøtter, at målene nås i løbet af aftaleperioden. Der foretages løbende målinger og afrapporteres årligt på udviklingen i målene.

1. Baggrund

Mål 1: Virksomhederne skal have den arbejdskraft, de har brug for, og antallet af faglærte skal øges.

En stigende andel af virksomhederne i Hovedstadsregionen har haft behov for at rekruttere nye medarbejdere. Langt hovedparten af disse virksomheder har ikke haft udfordringer med at finde den ønskede arbejdskraft¹. På landsplan har virksomhederne rekrutteret forgæves til 0,7 pct. af stillingerne. I Hovedstadsregionen er det 0,6 pct. af virksomhederne, der har rekrutteret forgæves i efteråret 2015. Dette er en stigning fra efteråret 2014, hvor 0,4 pct. af virksomhederne havde rekrutteret forgæves.

Det er fortrinsvis inden for Bygge- & Anlægsbranchen (med 2,9 pct. forgæves rekrutteringer) samt Hotel & Restaurationsbranchen (med 2,1 pct. forgæves rekrutteringer), at virksomhederne har vanskeligt ved at finde medarbejdere med de ønskede kvalifikationer. 32 pct. af de adspurgte virksomheder, som har rekrutteret forgæves, har desuden angivet, at rekrutteringsudfordringerne har medført produktionsbegrænsning for virksomheden. En stigning i forhold til efteråret 2014, hvor 23 pct. af virksomhederne gav udtryk for samme.

¹ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering laver halvårligt en national rekrutteringsanalyse baseret på stikprøveundersøgelse blandt 14.000 virksomheder, der beskæftigelse ca. 42 pct. af den samlede beskæftigelse på det danske arbejdsmarked. Den aktuelle rekrutteringsanalyse dækker efteråret 2015.

Region Hovedstaden udarbejder halvårligt et Vækstbarometer². I foråret 2016 gav 46 pct. af de adspurgte virksomheder i Vækstbarometret (svarende til 284 virksomheder) udtryk for at have oplevet problemer med at skaffe arbejdskraft. Ved vækstbarometermålingen fra juni 2015 gav ca. 40 pct. af virksomhederne (svarende til 139 virksomheder) udtryk for at have oplevet flest udfordringer med at rekruttere faglært arbejdskraft. Det er kun virksomheder, der har ansat nye medarbejdere de seneste seks måneder, der er blevet adspurgt. Ved den seneste vækstbarometermåling er der ikke blevet spurgt til, hvilken kategori af medarbejdere virksomhederne oplever sværest at rekruttere.

Samtidig med, at der er sket en stigning i andelen af forgæves rekrutteringer i Hovedstadsregionen, er beskæftigelsen steget 1,8 pct.³ og forventes frem til udgangen af 2017 at stige med 2,4 pct.⁴. Det kan derfor forventes, at der i den kommende periode vil ske en stigning i virksomhedernes rekrutteringsudfordringer, medmindre der sættes aktivt ind for at forhindre dette.

De stillingsbetegnelser, som virksomhederne har flest vanskeligheder med at få besat, er: Tømrer, murer, bygningsmaler, specialarbejder (jord & beton), elektriker samt kok, tjener og rengøringsassistent – dvs. primært faglærte.

Samtidig viser fremskrivninger, at der kommer til at mangle ca. 2.300 faglærte i Region Hovedstaden i 2018 og ca. 7000 i 2020⁵.

Udover at der er behov for særligt fokus på at understøtte virksomhederne i rekrutteringen, er der samtidig brug for at øge antallet af faglærte. Dette kan nås ved, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse (EUD) direkte efter grundskolen, eller gennem beskæftigelsessystemets understøttende aktiviteter for at få de unge på offentlig forsørgelse (uddannelseshjælp) til at påbegynde og gennemføre EUD. Det sker også ved, at voksne benytter sig af de mange muligheder for op- og omkvalificering rettet mod brancher med rekrutteringsudfordringer, herunder (for ledige) muligheden for at få et uddannelsesløft til faglært niveau.

I forhold til at øge antallet af faglærte har Region Hovedstaden⁶ besluttet at følge de nationale mål for, hvor mange der i en ungdomsårgang i 2020 vælger en EUD (25 pct.) og gennemfører (60 pct.) en erhvervsuddannelse.

Da denne samarbejdsaftale løber frem til og med 2018 er det fælles mål teknisk beregnet på baggrund af en forventning om, at der gennem hele perioden frem til 2020 forventes både en støt stigende tilgang til EUD og at de unge gennemfører uddannelsen.

² Region Hovedstaden foretager hvert halve år en survey blandt 800 virksomheder, som udgør et repræsentativt udsnit af alle virksomheder i hovedstadsregionen, og som bidrager til at pege på tendenser i erhvervslivet og forventninger til vækst og vilkår i et regionalt perspektiv. Den aktuelle vækstbarometeranalyse er fra foråret 2016.

³ Dvs. med 13.560 personer fra 764.555 i 3. kv. 2014 til 778.000 personer i 3. kv. 2015.

⁴ Nøgletal for arbejdsmarkedet, RAR Hovedstaden, Januar 2016.

⁵ Kilde: Beregninger baseret på udtræk fra Sam-K/Line.

⁶ I den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVus).

Mål 1 med delmål

Virksomhederne skal have den arbejdskraft, de har brug for, og antallet af faglærte skal øges.

- a) Andelen af forgæves rekrutteringer i forhold til antal beskæftigede skal holdes på mindst status quo.
- b) Færre virksomheder skal i Vækstbarometeret give udtryk for at have oplevet vanskeligheder med at rekruttere faglærte.
- c) Andelen af unge, der påbegynder en EUD direkte efter folkeskolen (9. eller 10. klasse) skal stige.
- d) Andelen af unge, der gennemfører deres EUD, skal øges ligesom antallet voksne, der gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse på EUD-niveau eller højere, skal øges.

Det er samarbejdsparternes vurdering, at mål 1 med de underliggende delmål er ambitiøst.

Dette skyldes primært, at der i perioden som nævnt forventes en stigning i beskæftigelsen, som – alt andet lige – risikerer at medføre et øget antal forgæves rekrutteringer for virksomhederne, hvis ikke der samtidig sættes ind med en række afbødende aktiviteter/initiativer. Stigningen forventes primært at ske inden for Bygge & Anlæg, Privat Service samt Industrien.

Samtidig er det en mangeårig erfaring i beskæftigelsessystemet, at unge og voksne, der er i stand til at varetage ufaglært arbejde, vil være mere tilbøjelige til at gå direkte i job under gode konjunkturer med beskæftigelsesfremgang og således have mindre motivation til at søge uddannelse.

2. Aktiviteter til at nå målet

Region Hovedstaden og AMK Øst igangsætter aktiviteter, der medvirker til at mål og delmål kan nås inden udgangen af 2018.

Ad delmål 1a

- **Opfølgning ved virksomheders rekrutteringsudfordringer**

AMK Øst følger altid op overfor alle virksomheder, der tilkendegiver at have/-forventer at få rekrutteringsudfordringer – det være sig via omtale i pressen, i STARs rekrutteringsundersøgelse, ved henvendelser til Jobservice Danmark eller via andre tilkendegivelser, der kommer til AMK Østs kendskab.

- **WorkInDenmark**

Medvirker til, at virksomheder, der ønsker at rekruttere udenlandsk, højtuddannet arbejdskraft, får adgang hertil.

- **Den regionale uddannelsespulje**
Puljemidlerne er specifikt målrettet til korte erhvervsrettede uddannelsesforløb til ledige inden for områder med mangel på arbejdskraft (reguleret gennem en regional tilpasset positivliste).
- **Efterspørgselsstyret efteruddannelse af voksne**⁷
Aktiviteterne sigter på at opkvalificere ledige målrettet virksomhedernes behov og medvirker til at imødekomme virksomheders efterspørgsel på arbejdskraft.

Ad delmål 1b, 1c og 1d

- **Faglært til vækst**
Region Hovedstaden igangsætter et program Faglært til Vækst, som har fokus på indsatser under fire spor:
 - ° Bedre overgang fra grundskole til erhvervsuddannelse
 - ° Bedre udbud af erhvervsuddannelser
 - ° Bedre match mellem lærlinge og virksomheder
 - ° Bedre opkvalificering af arbejdsstyrken

Til at konkretisere indsatserne nedsættes ”Et strategisk rundbord” med repræsentanter for skoler, virksomheder, fagbevægelse og interesseorganisationer.

- **Socialfonden**
Der er to indsatser under socialfonden, *Flere faglærte unge*, som retter sig mod at få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse, og *Flere voksne faglærte eller med videregående uddannelse*, som retter sig mod kompetenceløft blandt beskæftigede (og ledige), som medfører, at voksne gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse på erhvervsuddannelsesniveau eller højere.

Ansøgningsfrist for begge indsatsområder er først d. 1. juni 2016, hvorfor det endnu ikke er afklaret, hvilke konkrete indsatser der igangsættes.

3. Baggrund

Mål 2: Flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet, herunder nyankomne flygtninge, skal tættere på job eller uddannelse.

Et velfungerende arbejdsmarked er afgørende for vækst og livskvalitet i hovedstadsregionen, idet evnen til at tiltrække virksomheder og arbejdspladser i høj grad afhænger af adgangen til kompetent arbejdskraft og et inkluderende arbejdsmarked.

Det er derfor vigtigt, at flere på kanten af arbejdsmarkedet opnår kompetencer og formelle kvalifikationer til at komme i varig beskæftigelse, så virksomhedernes muligheder for at få den nødvendige arbejdskraft øges.

Det er gruppen af *aktivitetsparate ledige*, som (udover flygtninge under integrationsprogrammet), er målgruppen for mål 2.

⁷ Indsatsen er igangsat under ReVus.

I februar 2016 var der ca. 6.000 *aktivitetsparate* unge under 30 år på uddannelseshjælp og godt 26.000 voksne *aktivitetsparate* på kontanthjælp i Hovedstadsregionen⁸.

Mål 2 med delmål

Flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet, herunder nyankomne flygtninge, skal tættere på job eller uddannelse.

- a) Gruppen af unge aktivitetsparate under 30 år på uddannelseshjælp skal falde.
- b) Gruppen af voksne aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år skal falde.
- c) Andelen af nyankomne flygtninge, der er i job eller uddannelse efter udløbet af integrationsperioden, skal øges.

4. Aktiviteter til at nå målet

Region Hovedstaden og AMK Øst igangsætter aktiviteter, der understøtter opfyldelsen af målet. Da der ikke vil være en kausal sammenhæng mellem de igangsatte aktiviteter og opfyldelsen af målet, vil der samtidig blive målt/evalueret på de respektive aktiviteter.

Ad delmål 2a og 2b

Indsatserne har alle fokus på at hjælpe borgere på kanten af arbejdsmarkedet tættere på job eller uddannelse. For en oversigt over indsatserne, se sidste side.

Ad delmål 2c

- ***Flygtningekonferencen den 27. september 2016***
På konferencen besluttet, hvilke aktiviteter der kan iværksættes til at understøtte, at målet nås.

⁸ Jobindsats.dk

Job First - forsøg med særligt tilrettelagte virksomhedsforløb	Formål: At udvikle en indsatsramme for kommunernes arbejde med virksomhedsrettet indsats til udsatte borgere på kanten af arbejdsmarkedet herunder aktivitetsparate kth modtagere og borgere i ressourceforløb.
Særligt tilrettelagte virksomhedsforløb	Formål: At styrke kommunernes arbejde med den virksomhedsrettede indsats for de mest udsatte borgere i udkanten af arbejdsmarkedet gennem særligt tilrettelagte virksomhedsforløb.
Mulighed for arbejdsmarkedserfaring for udsatte ledige/dag-til-dag	Formål: At give aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som kan være i stand til at arbejde i et vist omfang, men som har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, mulighed for at få en ekstra tilskyndelse til at få tilknytning til arbejdsmarkedet i ordinært job, også selv af kortvarigt omfang (f.eks. gennem dag-til-dag-formidling).
Profil og progressionsværktøj målrettet udsatte borgere	Formål: At understøtte udsatte borgers vej mod job og uddannelse så borgeren får den rette indsats og kan se sin udvikling hen mod målet. Værktøjet - der 'betjenes' af sagsbehandleren - tegner indledningsvist borgerens profil, hvilket skal være med til at anviser, hvilken indsats borgeren skal have. Værktøjet illustrerer desuden borgerens progression med det formål at understøtte vejen mod job og uddannelse, selvom denne er lang.
VITAS, tidl. Fast-track	Formål: At etablere en landsdækkende digital løsning (VITAS) til understøttelse af virksomheders ansøgning om oprettelse af virksomhedsrettede pladser. VITAS understøtter i første omgang løntilskudsjob, virksomhedspraktik og voksenlærlinge som følge af kontanthjælps- og beskæftigelsesreformen, men kan på længere sigt også understøtte andre virksomhedsrettede ordninger.
Empowermentprojektet	Formål: At styrke borgernes indflydelse på den beskæftigelsesrettede indsats samt at understøtte, at borgerne tager medejerskab til deres egen vej mod job.
Den gode visitation	Formål: At afprøve systematiske og effektive modeller for visitation af unge uddannelseshjælpsmodtagere som henholdsvis uddannelsesparat eller aktivitetsparat
Mentorvejledning	Formål: At give kommunerne et overblik over, hvilke muligheder der er for at bruge mentorstøtte som et tilbud samt beskrive de forskellige typer af mentorer, refusionsregler mv
Udbredelse af brobygningsforløb	Formål: At styrke brugen af 'Brobygning til uddannelse' for uafklarede unge, der er vurderet aktivitetsparate
Forsøg med NYE brobygningsforløb for udsatte	Formål: At afprøve strukturerede, virksomhedsrettede brobygningsforløb for aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og understøtte vejen mod uddannelse. NYE Brobygningsforløb for udsatte unge udmøntes som kontrolleret forsøg i 2017-2018.
Frivillige mentorer til udsatte unge	Formål: At afprøve, i hvilket omfang frivillige mentorer kan yde en støttende hjælp til unge uddannelseshjælpsmodtagere, så de i højere grad kommer godt i gang med en uddannelse.
Understøttelse af unge forældres overgang til ordinær uddannelse	Formål: Initiativet "Studiestartsnetværk for unge forældre" skal understøtte, at flere unge forældre tilbydes ekstra støtte og hjælp i overgangen fra offentlig forældelse til uddannelse og til fastholdelse i et liv med uddannelse.
Støtte i overgangen til uddannelse – enlige forældre	Formål: At give enlige forældre en stabil tilknytning til uddannelsen med hjælp fra en studiestartskoordinator i overgangen til uddannelsen.
Integrationspålæg til aktivitetsparate indvandrere	Formål: At afprøve hvad der skaber større beskæftigelse blandt indvandrere.
Helhedsindsats for udsatte familier	Formål: At der med udgangspunkt i et helhedssyn på udsatte familier sættes ind over for hele familiens problemer, så de kan få hverdagen, økonomien og familielivet til at hænge sammen, og så forældrene på sigt kan få en større tilknytning til arbejdsmarkedet.
Upgrade	Formål: Særligt undervisningsforløb som skal kvalificere deltagere til at starte på en erhvervsuddannelse og opnå 02 i dansk og matematik.
Inklusion via uddannelse eller beskæftigelse (Socialfond prioritet 3).	Formål: Indsatser der dels kan få flere sårbare unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse, og dels kan få flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet tættere på job eller uddannelse.
Den Regionale Ungeenhed	Formål: Bidrager til indsatser der kan få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse. (Bidrager også til mål 1).